

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Practice Explicatum

Seu Decisiones Casuum Ad Singulos Decretalium Gegorii Papæ IX. Titulos,
& ad Consuetum Referendi Modum accommodatæ

Complectens dimidiam Decretalium Partem, videlicet nonaginta duos
Titulos, nimirum usque ad Titulum XX. Libri de Feudis exclusivè

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1728

Quæst. II. An fuerit invalida propter non inspectas Tabulas Testamenti?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62305)

factam ab habente potestatem irritantis: cum igitur traditio & acceptio talis rei (nisi sit Beneficium Ecclesiasticum) à Jure non sit irritata, illa omnino valebit, consequenter nec restituenda sunt Simoniacè accepta, nisi fortè accipiens per sententiam ad restituendum condemnatur rescisso contractu in pœnam: quæ tamen pœna, per sententiam infligenda (nam nulla Simonia habet pœnam ipso Jure infligendam, nisi quæ committitur in Beneficiis Ecclesiasticis, Sacris Ordinibus, & ingressu Religionis, ut habet Communis cum P. Friderich *de Sim. n. 218. seq.*) locum hîc habere amplius non potest, licet coram competenti Judice lis transacta resuscitaretur; eò quòd 50. anni defacto jam fluxerint à perpetratioe objecti Simoniacè delicti: pœnis autem à Judice propter delictum infligendis præscribatur 20. annis, per l. 12. C. ad L. Cornel. de falsis. & l. 3. ff. de requir. vel absent. Et ultra 20. annos nullam durare actionem ad pœnam docet Glette in *Jurisprud. Terrib. to. 1. p. 4. c. un. §. 8. n. 14.* cum aliis. Adde, quòd juxta regulam 76. in 6.

delictum persone non debeat in detrimentum Ecclesie redundare: sed, si transactio Simoniacè in hoc casu contigerit, illam tantùm Superior aut Procurator, sine consensu Communitatis Religiosæ, utpote nec interrogata, commisisset: ergo in hujus præjudicium cedere non potest. Accedit, quòd etiam Superior, vel Procurator, et imperitiam excusari possit; cum in eorum dicasterium, in quo doctissimi viri confederant, non adverteant, in hac transactione, à Principe approbata, Simoniam committi.

Ex quibus fluit responsio ad argumentum initio formatum; nam impetis negatur *Min.* quòd nempe celebrata sit transactio propriè dicta, vel esset celebrata, pretium temporè fuisset datum pro recuperatis decimis sed pro prædiis merè temporibus vel ad liberandum benefactorem Pensionem à pretii refusione. Dein transmissò Syllogismò distingui potest subsumptum: omnis contractus Simoniacus est invalidus in ratione contractus. C. *sup.* in ratione traditionis extraneam beneficiale. N. *subsumptum.*

QUÆSTIO II.

An Transactio fuerit invalida propter non inspectas Tabulas Testamenti?

ITa visum est nonnemini, qui de super Consilium fecit, propter l. 6. ff. de transact. ibi: *de his controversiis, quæ ex testamento proficiuntur, ne-*

que transigi, neque exquiri veritas alter potest, quam inspectis cognitissimis verbis testamenti. Consonat l. 1. §. 1. ff. de testam. quemadmod. aperiantur. & l. 1. ff. de testam.

C. de reb. cred. § jurejur. sed nec Pupilli, nec ipsi Tutores, inspexerunt tabulas testamenti avari, quo decimæ & prædicta quæstionis fuerunt subjecta fideicommissio familiae: ergo propter non inspectas tabulas transactio præsens non subsistit. Quod adeò verum est, ut nec valeret, licet inspectioni expressè renuntiassent hæredes vel Tutores hæredum, per ea, quæ tradit Vinnius in tract. de transactionib. n. 7. et l. 1. C. de legib. § l. 6. C. de Pact. § l. 27. ff. de R. l. Accedit ratio, partim quia fideicommissarii facillè circumveniuntur cum suo damno per ejusmodi transactiones non visis tabulis initas, partim quia sic supremæ hominum voluntates facillè intervertuntur, quas vitium habere creditur publicè interesse. l. 5. ff. testam. quemad. aper.

Verum si non ineptè, saltem inefficaciter ista applicantur præsentis casui. I. Quia propriè transactio non est facta, sed compositio gratuita & amicitabilis, uti supra annotavi: sed ad pactiones gratuitas non se extendunt diæ leges; ut contra Accursium docet Albericus de Rosate, Castro, Jason, & egregiè probat Vinnius lo. cit. n. 11. § in select. Juris qq. l. 1. c. 8. Ulterius II. Licet transactio propriè diæ existisset, tamen ea non fuit super controversia ex Testamento profecta; nam controversia fuit mota familiae Ortolphinæ super invalidè emptis decimis & prædiis ad Monasterium pertinentibus: quæ lis non minùs fuisset mota, si Ortolphus ab intestato mortuus fuisset, & nullum condidisset testam. (R. P. Pickler Decisiones)

stamentum: atqui leges citatæ, & rationes illarum, solùm irritant transactionem non visis tabulis testamenti factam super controversiis, quæ ex testamento proficiuntur, & quando fideicommissarius exponitur periculo, ne minus consequatur, quàm voluerit testator dependenter à testamento, & quando suprema voluntas est valida, qualis non fuit Ortolphi decimasistas fideicommissio subicere attentantis; quia illarum dominium non habuit. III. Quia prorsus frivole asseritur, tabulas Testamenti non fuisse inspectas, & non cognitum, quid illæ ordina-verint; eò quòd penes familiam, & in hæredum manibus fuerim ultra 100. jam annos; quis credat, intra tantum temporis spatium, præsertim dum legitime fuerunt apertæ, eas non fuisse inspectas; certè præsumptio est, inspectas fuisse à contrahentibus, qui fuerunt tutores hæredum, quorum causa agebatur, si penes hos existerent tabulæ, uti revera, etiam tempore transactionis, exstiterunt, & sic inspiciendi copia fuit, licet fortè tunc, quando fiebat transactio, eas non legerint. Vinnius de transactionib. n. 3. 4. Bartol. in l. 6. h. t. cit. Menoch. l. 6. præf. 23. n. 64. 66. 67. ubi addit, etiam tutorem præsumi scire ea, quæ pertinent ad pupillum, cujus bona administrat; cum ratione officii perquirere teneatur, quæ nempe jura & bona ad pupillum spectent. Igitur supinâ negligentia ab hæredibus Ortolphi (non enim necesse fuit, ut nepotes pupilli, qui causam totam habuerunt à parenti-

Bb

parenti-

parentibus, id facerent) omiffa fuiffet inspectio testamenti, uti & à Tutoribus pupillorum pro ipsis transigentibus; quod verifimiliter post tantum temporis spatium, & legitimam testamenti reservationem, ac perpetuam in manibus suis retentionem nullatenus præsumi potest; consequenter prætenfa fideicommissi in testamento avito constituti ignorantia prorsus est culpabilis, supina, & crassissima, quæ nullo modo excusationem vel exceptionem parit. *per l. 9. §. 2. ff. de J. & F. J. ibi: Sed facti ignorantia ita demum cuique non nocet, si non ei summa negligentia obijciatur* - - - modò quis rem diligenter inquirendo notam habere NB. possit. Et crassa ignorantia (Juris vel facti) æquiparatur scientiæ, *per l. 48. ff. de fidejussor. c. fin. de constit. in 6. ac scire, & scire debere ac posse, paria sunt secundum Jura.* Unde, quod quis ex sua culpa damnum sentit, non sentire censetur. *l. 3. §. 6. ff. de J. & F. J. l. 203. ff. de R. J.* Quapropter Peckius in Regulas Juris ait: *Crassa i-*

gnorantia veniam non meretur. Adde, quod præfens Transactio Judice approbante facta sit: quæ autem Judice approbante fiunt, censentur ritè factæ, & præmissa cognitione eorum, quæ necessaria sunt. Accedit, quod incredibile sit, ab hæredibus Ortolphiani nunquam fuisse inspectum testamentum saltem quoad partem: si autem quoad partem fuit inspectum, non ferendus est, qui quoad alia, v. g. quoad constitutum fideicommissum non fuisse inspectum ait. *l. 12. ff. de transact.* Imò in Instrumento transactionis sepius expressa fit relatio auf die *ordentliche Thailung* / quæ divisio facta est juxta tenorem testamenti Ortolphiani, utpote initio his verbis *nach Maß und Ordnung des aufgerichteten Testaments*: quæ evidenter indicant, testamentum fuisse inspectum, ejusque tenorem probè cognitum.

Ex quibus fluit responsio ad inferius argumentum, nec ulterius repetitione opus est.

Q U Æ S T I O III.

An memorata Transactio saltem non sit infirma propter clausulam Salvo Jure Pupillari.

NON modò infirmam, sed & invalidam esse ob ætatem pupillarem eorum, quorum nomine transactum est, vix non evidenter evincit textus in *l. non solum 4. C. de prædiis & al. reb. min.* ubi habetur, res immobiles pupillorum & minorennium (imò juxta communem interpretationem etiam mobiles magni mo-

menti) nulla permutatione, venditione, aut *transactione* &c. translato in alios dominiò alienari posse, etiam cum consensu Tutorum vel Curatorum, nisi accedat decretum Magistratus; & sine hoc decreto alienatas restitui debere: atqui hæc prædia & decimæ quæstionis, res & jura immobilia, magnique momenti, ad pupillos per-